

Betty von Birkenhain
4x šampión ČSSR, CACIB
nar. 16.6.1959 – uhynula 1968
otec: Alf v.d.Meissener Schwerten
matka: Dina von Bärengund
majitel: Jiří Stárek, Modřany

28

Zpravodaj chovatelů rottweilerů

ČSCHDZ

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ DROBNÉHO ZVÍŘECTVA

Základní speciální kynologická organizace chovatelů ROTTWEILERŮ
Redakce Zpravodaje: Dagmar Černá, Nad Šárkou 134, Praha 6 - Dejvice

MVDr Libor Chabr, Novodvorská 1091, Praha-Bráník Antonín
Tománek, Na Příkope 12, Praha 1

BETTY VON BIRKENHAIN

byla zapsána Čsl. hlavní plemennou knihou pod číslem 21. Paní Anny Květoňová ji dovezla z Obercarsdorfu v DDR; po prvním vrhu ji prodala př. Jiřímu Stárkovi z Modřan. Otiskujeme její fotografii na obálce Zpravodaje, protože byla fenou, která nejvíce ovlivnila chov RT v ČSSR. Všichni Čsl. rottweileři mají mezi předky Betty von Birkenhain a u řady z nich se objevuje dokonce dvakrát.

Mezi předky této feny dominuje chovná stanice "von der Wiprechts-burg" (objevuje se 7x), "vom Westhafen" (4x), "von Gaisburg" (3x). Betty byla velká, harmonické stavby těla, s typickou hlavou, středně tmavým okem, dobře nasazenými a nesenými ušima. Její chrup byl plný, skus nůžkový. Hřbet měla rovný, záď mírně skloněnou. Přední i zadní končetiny rovné a správně zauhlené. Srst a znaky bez vady. Její povaha byla vyrovnaná.

Na výstavách měla mnoho úspěchů. Získala celkem 18x známku "výborná" (v Lipsku, Varšavě, Praze, Brně), 11x dostala titul "vítěz", 3x titul "Champion", 1x CACIB a res. CACIB. Složila zkoušku ZV1. Betty byla 4x kryta; s Egonem von Schwannenschloss dala 10 štěňat, ve třech vrzích s Blankem von Ohretal 12 štěňat a s Rustanem von Sandhübeln 6 mladých. Celkem 28 dětí, z nichž se do chovu dostalo 10 jedinců, kteří měli rozsáhlé příbuzenstvo - 106 vnuků.

Dagmar Černá

Vážení přátelé !

Jménem výboru naší ZSKOCH - rottweilerů chci poděkovat všem, kteří se v roce 1973 aktivně podíleli na plnění cíle naší práce - na zkvalitnění a rozšíření chovu rottweilera. Není to snadný úkol. Jeho plnění s sebou nese mnoho úskalí, která lze překonat jen usilovnou, obětavou prací. V chovu nelze pracovat bez zápalu pro věc, bez lásky k plemenu, které jsme se vybrali, bez citového vztahu k našemu čtyřnohému příteli.

Chovatelská práce nemůže být nárazová. Jedině dlouhodobá, soustavná a cílevědomá činnost může přinést dobré výsledky a úspěchy. Po určité stagnaci, kterou vyvolala příprava a ustanovení vyhlášky o zvýšení poplatků ze psů, připravovaná a prováděná opatření k omezení počtu psů v některých městech, se chovatelská práce znovu dostává na potřebnou úroveň. Naše plemeno je služební a kdo správně se svým rottweilerem pracuje, může dosáhnout osvobození od poplatků. Hovořím o tom proto, že při správně vedeném chovu RTW musí jít ruku v ruce chov a výcvik, který upevňuje a udržuje povahu psa. Chtěli bychom pokročit v tom, že vyhodnotíme za delší dobu získané podklady z bonitací, výstav a svodů mladých po genetické stránce, abychom mohli zvýšit aktivní podíl na řízení chovu. Jsme si vědomi toho, že pouhé sledování vad (zejména dědičných) u jedinců a jejich vyloučení z chovu, nestačí. Jsou zde mnohem složitější vazby, které je nutné vzít v úvahu. Obtížné však je dělat závěry při tak malém počtu zvířat. Důležitá je úzká spolupráce s Vámi všemi v těchto otázkách, pochopení při praktickém provádění všech opatření vedoucích ke zkvalitnění chovu.

Povahu a výcvik psa nelze oddělovat od komplexu chovatelské práce.

Musíme znát povahu psa a typické charakterové rysy plemene, které mají značný význam pro harmonický rozvoj jedince. Problematice výcviku je třeba věnovat více pozornosti. Není to problém jednoduchý. Vzhledem k podmínkám držení psa více méně tlumíme přirozený rozvoj aktivní složky jeho povahy. Vlastní výcvik se provádí v malém měřítku; nezajišťuje dostatečnou propagaci plemene. Chceme Vám pomoci řešit základní problémy výcviku. Napište nám o svých zkušenostech, předávejte je méně zkušeným! Znalost fyziologie vyšší nervové činnosti a základní metodiky platí pro všechny, je však nutné brát v úvahu mentalitu plemene, jeho

specifické charakterové vlastnosti a přistupovat k výcviku individuálně.

V roce 1973 jsme zapsali 3 vrhy. Rozhodně potřebujeme širší základnu, ze které bychom mohli vybírat opravdu kvalitní jedince pro chov. Vliv prostředí hraje důležitou roli, ovlivňuje rozvoj přirozených vlastností a schopností. Uplatňuje se prakticky neustále (vliv na otce a matku). U jedince můžeme hovořit o vlivu prostředí vlastně už od chvíle spojení pohlavních buněk. Od té doby vyžaduje organismus vhodné prostředí pro svůj růst a vývoj. Znamená to věnovat stálou, kvalitní péči chovným zvířatům, zvláště feně. Nic nespravíme přehnanou péčí v době březosti a v době kojení. Maximální péči vyžadují štěňata po porodu a v době odstavu. Zde zjišťujeme mnoho prohřešků a stav štěňat, předávaných novému majiteli není vždy takový, jaký má být. Uvědomte si, že zpravidla prodáváte štěňata méně zkušenému člověku a není-li jejich stav 100%, špatné se napravuje. V péči o rodiče a štěňata uplatňuje chovatel své zkušenosti, prokazuje svou chovatelskou vyspělost. Může také maximálně ovlivnit výsledky odchovu po stránce tělesné i psychické.

Zpravodaj je náš pomocník a propagátor. Škoda, že jeho rady a zkušenosti nejsou plně využívány a uplatňované v chovatelské praxi.

Na začátku jsem poděkoval všem, kteří se aktivní podíleli na naší společné práci. V závěru chci ještě poděkovat členům výboru a revizní komise za činnost, kterou pro rozvoj RTW vykonali, za jejich angažovanost při práci v naší organizaci. Zejména děkuji přítelkyni Dagmar Černé za iniciativní a aktivní práci, kterou s nevšedním elánem a ochotou vykonává pro náš klub.

Vám všem přeji v roce 1974 mnoho osobních, pracovních a chovatelských úspěchů, hodně pevného zdraví a pohodu v naší společné práci.

MVDr Libor Chabr

ODPOVĚĎ NA ZPRÁVU REVIZNÍ KOMISE VE ZPRAVODAJI Č. 26

Výbor i chovatelské kolegium uvítalo zájem revizní komise o plnění úkolů, které jí ukládají stanovy ČSCHDZ. Vzhledem k předcházejícímu období, kdy revizní komise nepracovala prakticky skoro vůbec, je současný stav podstatným zlepšením. Dosud se však nepodařilo prosadit, aby RK prováděla pravidelnou preventivní kontrolní činnost pro ZSKOCH. V minulém Zpravodaji jsme konstatovali, že komise začíná pracovat. Je tedy naším přáním, aby se zvýšil především kontakt jejího předsedy s výborem a aby nezůstalo pouze u písemného styku. V podobné situaci mohou být projednány některé problémy bez dostatečných podkladů a informací, což může vést k chybnému usnesení.

Schůze výboru ZSKOCH projednala zprávu RK uveřejněnou v minulém Zpravodaji. Hlavnímu poradci chovu bylo uloženo zpracovat písemné vyjádření, které dnes po projednání zveřejňujeme;

k bodu č.1 zprávy RK: Revizní komise projednala otázku krytí fen bez bonitace. Jednala na základě jediného případu, kdy byla nakryta fena bez řádné bonitace. Štěňata však z uskutečněného spojení nebyla plemennou knihou zapsána, vzhledem k tomu, že po hlavním krytí byla fena neopatrností majitele nakryta nežádoucím psem jiného plemene. Poradcem chovu byl vystaven krycí list s ohledem na situaci v chovu RT, která je nedostačující z hlediska počtu narozených štěňat. V žádném případě se nejednalo o fenu, která by nebyla chovatelskému kolegiu známa. Fena byla posuzována na výstavě psů v Plzni, na které byla oceněna známkou velmi dobrá. Oficiální bonitace se měla uskutečnit okamžitě po nakrytí. Vzhledem k tomu, že byla fena nežádoucně nakryta, bylo od původního rozhodnutí upuštěno.

k bodu č.2 zprávy RK: Revizní komise ve své zprávě uvedla, že jsou ke krytí používáni psi v majetku ozbrojených složek, jejichž bonitace není chovatelskému kolegiu známa. V této části se jedná o mylnou informaci. Všichni psi použítí v chovu byli posouzeni a jsou chovatelskému kolegiu známi.

V roce 1973 se jednalo o krytí následujících psů: Bari v. Erlenhof, Axel z Pohraniční stráže a Cid z Pohraniční stráže. K omylu RK došlo tím, že s. Polák - člen RK, neinformoval komisi o znění bonitačního kódu Axela z PS, který je zapsán v průkazech původu štěňat z jeho chovné stanice KAT-POL.

k bodu č.3 zprávy RK: K doporučení RK požadovat novou bonitaci u psů a fen, kdy stará neodpovídá současnému stavu, zaujalo chovatelské kolegium toto stanovisko: Podle doplňku k chovatelskému řádu má bonitační komise právo požadovat opětovné předvedení jedince k bonitaci na základě odůvodněného případu. Jedná se zejména o některé exteriérové vady a nedostatky nebo současný zdravotní stav, který neumožňuje objektivní posouzení a stanovení bonitačního kódu. Z tohoto důvodu má bonitační komise právo požadovat před krytím opětovné předvedení již jednou posuzovaného jedince. Jiné měnění bonitace nepřichází v úvahu.

Pokud se týká problém psů přicházejících od PS do civilu, je situace následující. Pohraniční strážníci jsou předávána štěňata -feny na revers. U nich je nutné absolvovat bonitaci ve stanoveném stáří. Pokud je někomu předán pes nebo fena, kteří jsou již dospělí, přicházejí do občanského sektoru s bonitací od PS. Tato bonitace je totožná s civilní. Plemennou knihou je uznávána stejně tak, jako při absolvování některé bonitace, která je organizována naší ZSKOCH. Zařazování služebních psů a fen do chovu, který je v průkazech původu označen jako "služební" je plně záležitostí Pohraniční stráže.

V dalších částech zpráva RK požaduje, aby se každé výborové schůze mohl zúčastnit alespoň jeden člen RK a aby byli její členové zváni na každou klubovou akci. Výbor má zato, že všechny akce a schůze jsou dostatečně dlouho známé předem a že v minulosti činil vše pro to, aby se jednotlivých akcí mohli zúčastnit všichni členové ZSKOCH.

HYGIENA PROSTŘEDÍ PSA (pokračování)

Pes potřebuje ke svému životu určité podmínky prostředí, kterým, se přizpůsoboval během celé historie svého plemene. Prostředí, ve kterém žije, je mnohotvárné, proměnlivé. Podmínky vnějšího prostředí ovlivňují psa a vyvolávají u něj odpovědné děje, řízené nervovou soustavou, která je schopna přijímat vlivy prostředí v podobě určitých podnětů a odpovídat na ně příslušnými reakcemi jednotlivých orgánů nebo celého organismu. Biologickým smyslem těchto reakcí je přizpůsobovat organismus psa daným podmínkám prostředí, postavit ho do nejvýhodnější situace.

Tato přizpůsobivost však není omezená. Změny, které překračují hranice přizpůsobivosti (zvláště když k nim došlo pronikavě a náhle) narušují životní činnost psa a mohou vyvolat onemocnění.

VLIV FYZIKÁLNÍCH VLASTNOSTÍ VZDUCHU NA PSA

Na zdraví a výkonnost psa má vliv teplota vzduchu, vlhkost, proudění, atmosférický tlak a obsah prachových částic a bakterií. Normální životní činnost psa vyžaduje stálou tělesnou teplotu, která u různých plemen psů kolísá mezi 37,5-39°C. Zabezpečuje ji zvláštní způsobilost-termoregulace, která zachovává určitý poměr mezi tvorbou a výdejem tepla. Porucha tepelné regulace působí na psa velmi nepříznivě. Přímé sluneční paprsky dopadající na jeho hlavu, mohou vyvolat sluneční úpal. Celkové přehřátí těla při nedostatečném výdeji tepla způsobuje úžeh. Úžehy lze pozorovat každé léto, zvláště na výstavách, kdy se psi drží ve stojícím teplém vzduchu, dále při namáhavé práci a při pochodech ve stěsnaných skupinách. Nasazení náhubku v létě rovněž zvyšuje nebezpečí úženu.

Neméně škodlivé je pro psy přechlazení těla. Náhlé a silné ochlazení může vyvolat omrznutí a nachlazení. Zvláště škodlivá je pro psy vlhkost vzduchu. Příliš vlhký vzduch, i při mírné teplotě, vyvolává u psa ochablost, dýchavičnost a rychlou unavitelnost. Vlhký a chladný vzduch odebírá psu příliš mnoho tepla a tak se tělo přechlazuje. Horký, vlhký vzduch naopak zabraňuje vypařování vody z plic a povrchu jazyka, což má za následek přehřátí organismu. Čím vyšší je teplota vzduchu, tím nižší musí být procento vlhkosti. Nejpříznivější vlhkost při teplotě vzduchu 18-20 C je 40-70%. Při teplotě vzduchu 30-40 C nesmí být vlhkost vyšší než 30-40%. Je-li vyšší než 70% je pro psy vždy škodlivá.

Chceme-li psy chránit před škodlivými vlivy teploty a vlhkosti, nesmí v teplém ročním období a v době největšího slunečního žáru pracovat. Musí být chováni ve stínu, kde musí být napáječka s čistou čerstvou a nezávadnou vodou. Jejich tělo se musí osvěžovat umýváním a koupáním.

Ve studené roční době je naprosto nutné zabezpečit psy dostatečnou výživou, suchou a teplou podestýlkou. Vždy je třeba dbát, aby v místnostech, kde se psi chovají, nebylo vlhko. Velký význam pro zdraví psa má otužování.

Tlak vzduchu závisí hlavně na nadmořské výšce místa. Čím výše je

položena krajina nad hladinou moře,tím nižší je tam atmosférický tlak, Každý pes je přizpůsoben atm. tlaku,ve kterém se vyvíjel a rostl. S tím je nutno počítat při převádění psů z rovin do horských krajů a opačně.Musí se jim umožnit opatrné a pomenáhlé přizpůsobování novým podmínkám.

Proudění vzduchu nebo vítr rovněž zdraví psů neprospívá.Silný vítr zvedá prach,ztěžuje dýchání a pohyb.Studený a vlhký vítr podporuje onemocnění z nachlazení.Před takovými vzdušnými proudy je nutno psa chránit. Stavby pro psy umísťujeme s přihlédnutím na směr převládajících větrů.

Prach se nachází ve vzduchu jako mechanický příměsek,který psům škodí.Dráždí sliznice dýchacích cest,což může vést k ukládání v plicích a obsahuje-li jedovaté částice,může vyvolat i otravu. Ve vzduchu jsou také mikrobi.Venku zpravidla patogenní mikroby nejsou,hynou vlivem slunečních paprsků.Jinak je to v místnostech. Vyšetřováním se zjistili mikrobiální původci hnisání.tuberkulózy, tetanu, atd.Čím je místnost méně větraná a čím méně do ní vniká světlo,tím více je v jejím vzduchu mikrobů.Psa chráníme před škodlivými vlivy prachu a mikrobů čistotou.Zajistíme dostatečný přívod světla a vzduchu,nečistíme psa v místnosti,nepodestýláme prašnou podestýlkou.Místnost pravidelně dezinfikujeme.

MVDr Karel Šmíd

VÝSLEDKY CHOVU RT - ZHODNOCENÍ ODCHOVU PO BARI VON ERLLENHOF

Chov RT zaznamenal v období posledních let kvalitativní vzestup. Hodnotíme-li dosažené výsledky,můžeme být spokojeni.Neznamená to však,že se nevyskytují problémy a nedostatky,kterých bychom se nechtěli vyvarovat.Rovněž by bylo klamné chápání,že v dnešní době jsou naši RT tím nejlepším,co jsme kdy měli.V žádném případě není hodnocení chovu vedeno myšlenkou zatratit všechno,co bylo před rokem 1970.Dnešní RT byli odchováni právě z tohoto základu,který byl před r.1970 k dispozici.Příčiny určitého zkvalitnění chovného materiálu vyplývají z následujících zásad a opatření.která se podařilo díky pochopení členské základny naší ZSKOCH prosadit:

-zavedení liniového chovu(od samého začátku výběr nejvhodnějších krycích psů,vytvoření linií a jejich prosazování v současné době,

-vyřazování nežádoucích jedinců včetně těch, kteří byli prokazatelně nositeli diskvalifikujících vad exteriéru,

-odpovědný přístup k sestavení plánu chovu, podložený individuálním poznáním a posouzením jednotlivých psů a fen.

Díky těmto opatřením se podařilo silně omezit výskyt entropia, dlouhých poddajných hřbetů, přestavěných zádí, vadně zauhlených pánevních končetin a výskyt předkusů. Silně pokleslo procento vyřazených psů a fen z chovu. Naopak se zvedl počet jedinců oceněných známkou výborný i při náročném posuzování exteriérových znaků.

Pozitivní výsledky přineslo i využití importovaného psa **BARI VON ERLENHOF**, i přes počáteční odpor a nedůvěru některých členů ZSKOCH, která pramenila z neznalosti tohoto psa a zejména z neznalosti procesu vývoje tělesné stavby RT. Z potomků Bariho von Erlenhof předala PS občanskému sektoru 1 psa a 2 feny, mimo odchovu získaného krytím feny civilního chovatele.

Vzhledem k okolnosti, že Bari von Erlenhof uhynul, přinášíme v tomto Zpravodaji zhodnocení jeho odchovu.

U pohraniční stráže bylo z osmi vrhů ponecháno k chovu a zařazení do služby celkem 27 RT (12 psů, 15 fen). V občanském sektoru byla krytá 2x Bejbina ze Stárkova dvora. Z těchto spojení zapsala plemenná kniha 7 psů a 5 fen, ze kterých jeden pes uhynul, jeden byl vyřazen z chovu a dvě feny po posouzení na bonitaci byly zařazeny do chovu. Zbývající štěňata jsme viděli na chovném svodu; Vzhledem ke stáří nesplňují dosud podmínky pro absolvování bonitace. Chovné svody a bonitace přinesly tyto poznatky:

-přes různý původ chovných fen se Bari u svého potomstva prosazuje v typu představovaném psy a fenami upotřebitelnými pro výcvik a výkon služby. Všechno potomstvo je v rámci požadované tělesné stavby s odpovídajícím vývinem kostry, se suchým pevným osvalením, až na některé výjimky ovlivněné spíše výživným stavem jsou potomci pružné tělesné stavby, s delšími končetinami.

-výška psů i fen se pohybuje v rozpětí označovaném bonitačním kódem 5-6, v některých případech číslem 7. Nevyskytuje se těžký, lymfatický typ.

-potomci mají charakteristické výrazné klenutí čela, tmavé oči (ve spojení s fenami se světlým okem převládá středně tmavé oko.) Uši

jsou správně nasazené a nesené, chrup vesměs úplný. Hlavy psů i fen jsou poměrně suché, dobře osvalené, bez nadměrných vrásek. Charakteristická je i doba, po kterou se hlava formuje. U některých jedinců je patrné postupné osvalování a tvarování hlavy až do tří let. V mládí, kolem 1 roku, se zdají hlavy fen jemnější v nosní partii.

-u žádného z potomků se neobjevily nedostatky v postavení hrudních končetin. U některých se ukázal špatný postoj zadních končetin (i přes správné zaúhlení).

Jmenný seznam psů a fen po BARI VON ERLENHOF pocházejících ze spojení s fenami:

FLOTTY Z MICHELOVA DVORA: Cedr, Cent, Cid, Certa z PS
ATA HRAD TUNKL: Chira z PS
ARMIDA Z PS: Haras, Hektor, Haso, Heda, Hela, Herma z PS
Venuše, Visla, Vista z PS
BRITA VĚŽNICKÉ VRCHY: Dor, Dag, Dixi z PS
Ida, Ila z PS
Tony, Táňa, Tamara, Tona, Talgy z PS
BEJBI ZE STÁRKOVA DVORA: Cilka, Carmen, Colt ze Stárkova dvora
Dago, Dandy, Dick, Drak, Džek, Dolly, Dona a
Drina ze Stárkova dvora

Z hlediska prosazení Bariho von Erlenhof do našeho chovu můžeme být spokojeni. Pro založení chovné linie máme dostatek fen, které mají všechny předpoklady, aby se v chovu využily. Z krycích psů se dosud podílel v chovu nouze CID Z PS, vzhledem k tomu, že jeho dva přímí sourozenci jsou méně typičtí, aniž by však měli hrubé vady exteriéru. Pokud bude širší výher chovných fen, vhodných ke krytí psem z této linie, je možné užít i ostatních. Nejblíže typu svého otce se blíží RONY Z PS, který zatím věkem neodpovídá předvedení na bonitaci.

K výsledkům dosaženým v chovu patří i zařazení dostatečného počtu fen do chovu. Z produkce roku 1970, byly po posouzení na bonitacích zařazeny do chovu tyto feny:

1. Ferra z Divokých kamenů - 6BGQRZ/5
2. Darka z Hradu Roštýna - 5GMRZ/7

3. Carmen ze Stárkova dvora - 5AGQRZ5/5
4. Cilka ze Stárkova dvora - 5AEGNOR/5
5. Catty z Babského vrchu - 6GORZ9/7
6. Afra Ladin dvorec - 6ADG03/5
7. Čerta z PS - 5AGQ5/7
8. Arina Fra-Lu - 5GQU6/7

Žádná z těchto fen však nebyla kryta. Z produkce 1971 byly do chovu zařazeny:

9. Toňa z PS
10. Ara Kat-Pol - 6BGQRZ/8
11. Bessy z Roztocké dráhy

s jejich krytím počítáme buď v závěru letošního roku nebo v příštím roce. Z produkce roku 1972 byly na základě posouzení bonitační komisí zařazeny do chovu:

12. Axa z Dělové hráze - 7AEQ5/7
13. Ara z Dělové hráze - 6AGQRZ/7
14. Dara von Kaolinwerk

Chovnou základnu tvoří feny uvedené v předcházejícím seznamu a feny, kterých už bylo užito v předcházejících obdobích: Arana z Roztocké dráhy, Arga z Brixu, Erika z Divokých kamenů, Blanka Ka-Bur, Aida ze Stárkova dvora a Bejbina ze Stárkova, dvora. Máme teoretický předpoklad k většímu portu vrhů než jak je tomu ve skutečnosti. V chovu RT se nedostaneme dál, dokud nebudeme mít více štěňat. RT, zejména feny by si měli brát pouze lidé, kteří se chtějí věnovat chovu. Všechna práce chovatelského kolegia bude jen pouhým teoretizováním a obsah práce výboru bude mít jen administrativní charakter, dokud se iniciativou samotných chovatelů nepodaří zlepšit celkový stav v krytí fen a odchování vrhů.

Ant. Tománek

